

Reménykedünk, hogy további felvételek is előkerülnek a korábbi időszakból — ehhez kérjük minden érdekelt (pl. Berkó Ernő, Hardi Ferenc, Horváth Ferenc) segítségét. Továbbá adatbázisunk sok felvétel esetében elég hiányos (időpont-adatok, észlelőhely, gép- és filmtípus stb.), a fotók tulajdonosait a közeljövőben egyenként megkeressük a hiányzó információk remélhető pótlására.

HEVESI ZOLTÁN

Építünk teljes-égbolt kamerát!

Néhány évvel ezelőtt sikerült hozzájutnom egy nagyteljesítményű színházi reflektor kondenzorlencséjéhez. Az optika 20 cm átmérőjű síkdomború csiszolt üveg. (Sok ilyen kondenzorlencse öntött üvegből készül, tehát optikailag nincs megmunkálva, így céljainkra alkalmatlan.) Kis töprengés után a lencse domború oldalát bealumíniumoztattam, majd Iskum József barátom még egy védő kvarcréteget is gőzöltetett rá. Így adva lett egy házi készítésű all-sky (teljes-ég) kamera lelke, egy erősen domború gömbtükör.

A tükröt egy 60 cm átmérőjű kör alakú rétegelt lemez közepére szereltem, széléhez 3 alumínium láb lett rögzítve. Ez egy kazettát tart függőlegesen a tükrök felett, ebben helyeztem el a Zenit fényképezőgépet Helios 2,0/58 objektívvel. Az égboltot tehát a tükrök "közreműködésével" fényképezem B idővel. Így tulajdonképpen egy nagyon nagy látószögű rendszert kaptam, amelynek ugyan kicsi a fényereje, azonban — éppen ezért — hosszú expozíciós időket alkalmazhatok. Az egész szerkezetet lefestettem fekete táblafestékkel a zavaró csillogás kiküszöbölése érdekében.

Bár a kamerát a föld felett 3 m magasra helyeztem, már az első próbafelvételek alatt komoly problémát jelentett, hogy a gömbtükör folyton bepárasodott. Volt olyan alkalom, hogy az erős harmatosodásban a lefelé néző fényképezőgép-objektív is így járt. A jelenséget úgy sikerült kiküszöbölni, hogy a kamera közelében egy hajszárítót működtetek — az expozíció alatt a hideg légáramlat megakadályozza a párasodást. A felvételeket 21 DIN-es filmre 1-3 órás intervallumokban készítek gyakorlatilag minden derült, holdnélküli éjszakán. A filmen csak a 2,5 magnitúdónál fényesebb csillagok hagynak nyomot, meteoroknál a fényességhatár -5^m körüli. A látómező 180° , így az exponálás alatt bárhol is tűnjön fel ilyen jelenség, rögzítésre kerül. 1988 augusztusa óta két tűzgömböt sikerült elcsípnem.

További tervem, hogy az objektív elé egy forgószeletről szeretnék helyezni, kissé megdöntve, hogy az általa keltett légáramlat védjen a bepárasodás ellen. Másik ötlet egy kis, 4,5 V-os laposelemmel hajtott propeller, amely levegőt fúj az objektívra. Sajnos nálam még megoldatlan az all-sky kamerás felvételek pontos kimérése. Információim szerint Csehszlovákiában, Nyugat-Európában több tucat kamerából álló hálózat működik eredményesen. Ha valakinek tudomása lenne közeli — szimultán távolságbeli — "márkatársról", ill. segíteni tudna ötletekkel, kérem, írjon címemre.

HORVÁTH TIBOR
9915 Hegyhátsál, Fő u. 66.